

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
за освітньою програмою «Облік і аудит»

на тему:

«Облік, контроль та аналіз запасів (на прикладі ТОВ «Власта КП»)»

Виконавець:

студентка IV курсу ФМОІТ

Кічук М. В. _____

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Семенова К. Д. _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Актуальність теми дослідження полягає в тому, що запаси є одним із найважливіших факторів забезпечення сталості та безперервності діяльності господарюючого суб'єкта, яка у свою чергу потребує оптимальної кількості сировини та матеріалів для повного задоволення потреб у будь-який момент їх використання. Вартість запасів – це капіталізовані витрати підприємства, що формують фінансовий результат звітного періоду в момент їхньої декапіталізації, тобто списання при відображенні продажу продукції.

У сучасній практиці ведення бізнесу облік запасів належить до основних бухгалтерських операцій підприємства. При цьому грамотне документування руху та залишків запасів дає можливість контролювати їх збереження, надходження, вибуття, що дуже важливо для забезпечення економічної безпеки господарюючого суб'єкта. У свою чергу, достовірна інформація про залишки і рух матеріалів, отримана за даними бухгалтерського обліку та звітності, дозволяє приймати ефективні рішення, мінімізувати витрати, допомагає визначати оптимальні ціни на виготовлену продукцію або послуги. Крім того, помилки, що допускаються в обліку запасів, можуть призвести до неправильного формування податкової бази та спотворення фінансового результату.

Метою дослідження є узагальнення теоретичних і практичних засад обліку, контролю, аналізу запасів підприємства та розробка практичних рекомендацій щодо їх удосконалення.

Завдання дослідження:

- визначити сутність та класифікації запасів господарюючого суб'єкта;
- дослідити методи оцінки запасів на підприємстві;
- здійснити порівняльний аналіз особливостей обліку запасів за національними та міжнародними стандартами;
- надати організаційну характеристику ТОВ «Власта КП»;
- розглянути особливості обліку запасів на підприємстві;
- здійснити аналіз контролю запасів на підприємстві;
- проаналізувати основні показники діяльності ТОВ «Власта КП» та ефективності використання запасів на підприємстві;
- запропонувати шляхи покращення системи обліку та контролю запасів і підвищення ефективності діяльності ТОВ «Власта КП».

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження є процеси обліку, контролю та аналізу запасів підприємства ТОВ «Власта КП».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та прикладних положень щодо обліку, контролю та аналізу запасів ТОВ «Власта КП».

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною базою дослідження виступає загальнонауковий діалектичний метод пізнання. У ході написання кваліфікаційної роботи використовувалися такі методи дослідження: загальнонаукові та конкретно-наукові методи (аналіз, синтез, індукція, дедукція, системний підхід, порівняння, групування, деталізація, узагальнення, балансовий метод); емпіричні методи (спостереження та вивчення нормативних документів);

теоретичні методи (теоретичний аналіз навчальної та наукової літератури, виділення та розгляд окремих сторін, властивостей явищ); статистичні методи аналізу фінансового стану та особливостей діяльності підприємства. Для наочного представлення даних застосовані методи схематичного, табличного та графічного зображення.

Інформаційною базою дослідження виступили наукові публікації вітчизняних і закордонних науковців з питань обліку, контролю та аналізу запасів господарюючих суб'єктів, підручники та монографії з окресленої тематики, наукові статті в періодичних збірниках, практичні рекомендації щодо особливостей обліку запасів, національні та міжнародні стандарти. Використана фінансова звітність, документи первинного, аналітичного та синтетичного обліку ТОВ «Власта КП» як об'єкту аналізу кваліфікаційної роботи.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань) та 8 додатків. Загальний обсяг роботи становить 83 сторінки. Основний зміст викладено на 72 сторінках. Робота містить 23 таблиці, 19 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні аспекти обліку запасів на підприємстві»** розкрито економічну сутність запасів, розглянуто та проаналізовано їх основні класифікації та методи оцінки, розглянуто функції, які виконують запаси на підприємстві. Встановлено, що запаси виступають одним із головних видів оборотних активів підприємства, тому правильний облік та контроль за запасами є найважливішою складовою його ритмічної роботи. Визначено особливості обліку запасів відповідно до національних та міжнародних стандартів, виявлено їх позитивні та негативні риси, запропоновано шляхи наближення національних стандартів до міжнародних, оскільки вступ України до Світової організації торгівлі, а також євроінтеграційні процеси в країні, вимагають подальшої гармонізації правил обліку за національними та міжнародними стандартами, що забезпечить полегшення співпраці українських і закордонних підприємств.

У другому розділі **«Організація обліку та контролю запасів на ТОВ «Власта КП»** надано загальну організаційну характеристику досліджуваного підприємства, проаналізовано його облікову політику, вивчено особливості обліку запасів на підприємстві з урахуванням основних видів його діяльності, встановлено склад основних рахунків на підприємстві, які використовуються для обліку надходження та вибуття запасів, запропоновано напрямки удосконалення системи обліку та контролю на ТОВ «Власта КП». На підприємстві відсутній відділ внутрішнього контролю, що не сприяє чіткій організації діяльності працівників відділу матеріально-технічного забезпечення, спрямованої на формування запасів в економічно обґрунтованих розмірах і забезпечення сталого обсягу та асортименту матеріальних ресурсів протягом усього періоду безперебійної роботи підприємства.

У третьому розділі «Аналіз показників діяльності та ефективності використання запасів на ТОВ «Власта КП» проведено комплексний аналіз показників, які відображають результати господарської діяльності досліджуваного підприємства, його доходів, витрат, фінансових результатів, ефективності використання ресурсів. Встановлено, що протягом аналізованого періоду підприємство в цілому покращило результати своєї діяльності, оскільки відбулося збільшення чистого доходу від реалізації продукції, зменшилася собівартість реалізованої продукції, зросла продуктивність праці. Значно збільшився чистий фінансовий результат. У структурі оборотних активів підприємства запаси складають майже 40 %, а в структурі запасів більше 90 % займають виробничі запаси. Аналіз показав, що на підприємстві відбувається суттєве нагромадження запасів.

ВИСНОВКИ

Проведене у кваліфікаційній роботі дослідження теоретичних і практичних аспектів обліку, внутрішнього контролю та аналізу запасів на підприємстві дозволило зробити наступні висновки. Запаси підприємства – це активи, що утримуються для подальшого продажу (розподілу, передачі) за умов звичайної господарської діяльності; активи, які знаходяться у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; активи, які утримуються для споживання під час виконання продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством. Запаси господарюючого суб'єкта виконують низку функцій, основними із яких є функції: упередження, «виробництва», регулювання процесу, захисту від випадковостей та економічна функція.

На підприємстві запаси існують трьох рівнів: товарні запаси, транспортні запаси, виробничі запаси. Основними критеріями класифікації запасів виступають: цілі збереження, функціональне призначення, місце перебування, час зберігання, форма власності, структура, мета формування, роль запасів.

До методів оцінювання запасів на підприємстві відносять метод ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів; метод середньозваженої собівартості; метод собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО); метод нормативних витрат; метод ціни продажу.

Порівняльний аналіз показав, що правила обліку запасів за національними стандартами містять більше інформації, ніж міжнародні. Незважаючи на те, що національні стандарти були розроблені на основі міжнародних, між ними існує багато як спільних, так і відмінних рис. Основною відмінністю виступає безпосередній склад запасів. Головними тотожними елементами правил обліку за цими стандартами є питання визначення сутності запасів, рекомендації щодо методів оцінювання запасів, питання, пов'язані з визнанням запасів.

Для проведення дослідження обрано промислове підприємство м. Одеси ТОВ «Власта КП», яке є юридичною особою: має самостійний баланс, розрахунковий рахунок у банку, печатку, товарний знак та інші необхідні реквізити. Організаційно-

правовою формою господарювання є колективна форма, а формою власності – недержавна.

Для документального оформлення руху запасів на підприємстві використовують накладні, товарно-транспортні накладні, лімітно-забірні картки, акт на списання малоцінних швидкозношуваних предметів, податкові накладні, вимоги на відпуск матеріалів. Для обліку виробничих запасів використовують рахунок 20 «Виробничі запаси».

Під час здійснення контролю запасів на ТОВ «Власта КП» були виявлені недоліки, зокрема: відсутні посадові інструкції на підприємстві, що впливає на наявність та правильність інформації щодо стану та руху запасів на підприємстві; наявні окремі випадки порушення методики оцінки запасів під час їх списання у виробництво; наявні помилки, викликані низьким рівнем відповідальності персоналу до процесу оприбуткування виробничих запасів; низький рівень внутрішньогосподарського контролю запасів.

Для удосконалення організації обліку та контролю запасів на підприємстві рекомендовано: розробити і ввести в дію посадові інструкції персоналу, що дасть можливість отримання більш точної та повної інформації щодо наявності та руху запасів; посилити внутрішньогосподарський контроль за використанням виробничих запасів; сприяти підвищенню відповідальності персоналу, задіяному в операціях з виробничими запасами; запровадити графік документообігу в частині обліку первинних документів щодо виробничих запасів; запровадити використання однієї уніфікованої форми з відпуску запасів у виробництво.

Налагодження внутрішнього контролю запасів на ТОВ «Власта КП» дозволить досягненню бажаних показників прибутковості і рентабельності, а також запобіганню нераціонального використання ресурсів, підтвердить дані бухгалтерського обліку, які є інформаційною основою при складанні звітності.

Аналіз основних показників діяльності ТОВ «Власта КП», показав, що за досліджуваний період підприємство в цілому покращило результати своєї діяльності, оскільки відбулося збільшення чистого доходу від реалізації продукції, зменшилася собівартість реалізованої продукції, зросла продуктивність праці. Значно збільшився чистий фінансовий результат.

Більше 95 % своїх доходів ТОВ «Власта КП» отримує від основного виду діяльності. Фінансово-інвестиційної діяльності підприємство протягом аналізованого періоду не здійснювало. У структурі витрат звичайної діяльності більше 73 % складає собівартість реалізованої продукції, однак за 2021 рік вона зменшилася на 1,1 млн. грн. Відбулося зменшення й інших витрат діяльності, а сума інших операційних витрат зросла.

Аналіз також показав, що протягом аналізованого періоду в підприємства відбувається суттєве нагромадження запасів, тому йому необхідно переглянути доцільність такого їх нагромадження, оскільки це призводить до необхідності додаткового залучення коштів.

АНОТАЦІЯ

Кічук М. В. «Облік, контроль та аналіз запасів (на прикладі ТОВ «Власта КП»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою Облік і аудит.

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти та особливості здійснення оцінки, ведення обліку, контролю та аналізу запасів на підприємстві.

Проаналізовано систему обліку запасів на ТОВ «Власта КП», особливості облікової політики, використання власного плану рахунків на підприємстві; розраховано та проаналізовано основні показники, які характеризують результати діяльності підприємства, його доходи, витрати та ефективність використання запасів.

Запропоновано напрями поліпшення системи обліку та внутрішнього контролю запасів на підприємстві; на основі проведеного аналізу результатів роботи підприємства розроблено рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності ТОВ «Власта КП».

Ключові слова: Запаси, витрати, доходи, підприємство, облік, аналіз, контроль.

ANNOTATION

Kichuk M. V. "Accounting, control and analysis of the inventory (on the example of Vlasta KP, LLC)"

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 071 «Accounting and taxation» for the educational program Accounting and Audit.

Odessa National Economics University. – Odessa, 2022.

The paper considers the theoretical aspects and features of the assessment, accounting, control, and analysis of inventories at the enterprise.

The system of inventory accounting at LLC "Vlasta KP", peculiarities of accounting policy, use of own plan of accounts at the enterprise are analyzed; the main indicators that characterize the results of the enterprise, its revenues, costs, and efficiency of inventory are calculated and analyzed.

The directions of improvement of the system of accounting and internal control of stocks at the enterprise are offered; recommendations for improving the efficiency of LLC "Vlasta KP" are developed based on the analysis of the results of the enterprise.

Keywords: Inventories, costs, revenues, enterprise, accounting, analysis, control.